Biuletyn
Polonistyczny

19.03.2024

Monika Herceg z tytułem Europejskiej Poetki Wolności 2024!

Chorwacka poetka Monika Herceg zwycięża w konkursie Nagrody Literackiej Miasta Gdańska „Europejski Poeta Wolności” 2014. 34-letnia poetka jest najmłodszą laureatką w historii wyróżnienia. Jury zdecydowało się uhonorować jej tom „Okres ochronny.” w przekładzie Aleksandry Wojtaszek, podkreślając jego świeżość, współczesność i zręczne łączenie perspektywy intelektualnej z autorefleksją. Wręczenie nagród odbędzie się 19 kwietnia podczas Festiwalu Europejski Poeta Wolności (17-20 kwietnia). Więcej informacji: www.europejskipoetawolnosci.pl.

Jury Nagrody Literackiej Miasta Gdańska „Europejski Poeta Wolności” w dniu 19 marca 2024 obradowało w Gdańsku w składzie: Anna Czekanowicz, Krzysztof Czyżewski (przewodniczący Jury), Zbigniew Mikołejko (obecny on-line), Stanisław Rosiek, Anda Rottenberg, Beata Stasińska, Olga Tokarczuk oraz Andrzej Jagodziński (niegłosujący sekretarz Jury). Jurorzy i Jurorki wybierali spośród sześciu tomów nominowanych w edycji 2022-2024.

- Mam wrażenie, że wybór poetów do tej nagrody jest niesamowitym i unikatowym w tej części Europy wglądem w to, co dzieje się w świecie poezji. Osobiście traktuję poezję jako bardzo szczególną intuicję, która opisuje najbardziej subtelne, najdelikatniejsze drgania w naszej zbiorowej świadomości. Czuję się zaszczycona, że mogę wziąć udział w wyborze laureata konkursu Europejski Poeta Wolności – mówiła podczas konferencji prasowej Olga Tokarczuk, członkini Jury Nagrody EPW.

- Dziś Gdańsk jest w sercu kultury europejskiej, wspólnoty wartości. Jestem niezwykle dumna, że wartości, które są dla nas w Gdańsku ważne: wolność, solidarność, wrażliwość i świadomość różnorodności, znalazły się również w samym centrum myślenia o sztuce. Poezja jest językiem serca. Pozwala dotrzeć do tych, którzy chcą pobudzać w sobie empatię i zrozumienie dla innych – mówi Monika Chabior, zastępczyni prezydent Gdańska ds. rozwoju społecznego i równego traktowania - Z każdą edycją konkursu Europejski Poeta Wolności, do kolekcji poezji przetłumaczonej na język polski dodawane są nowe głosy i kolejne tomy wierszy. To ogromny wkład wnoszony do polskiej kultury i bardzo cieszę się, że konkurs organizowany właśnie w Gdańsku cieszy się taką popularnością zarówno w świecie poetek i poetów, jak i tłumaczek i tłumaczy.

W trakcie obrad Jury wielokrotnie podkreślało wyrównany poziom tegorocznej edycji oraz wskazało na świetnie rezonujące duety poetycko-przekładowe.

Ostatecznie jednak dyskusja nad „bałkańską banią z poezją” – jak prof. Zbigniew Mikołejko humorystycznie nazwał twórczość finalistów z Bułgarii, Bośni i Hercegowiny oraz Chorwacji – zdominowała tegoroczne obrady. Po rozmowie Jury jednogłośnie zdecydowało o przyznaniu Nagrody Monice Herceg oraz jej tłumaczce Aleksandrze Wojtaszek.

- W tym roku poetką wolności została bardzo młoda literatka, urodzona w 1990 roku. Obrady jury były szczególne, właściwie jednogłośnie wybraliśmy najmłodszy głos poetycki - wybraliśmy krzyk wolności. To nie jest poezja o wolności, to jest krzyk młodej kobiety, dojrzałej poetki, która potrafi pisać bardzo autorefleksyjnie także o roli poetyki, podmiotu lirycznego we współczesnym świecie – mówił Krzysztof Czyżewski, przewodniczący Jury Nagrody.

W uzasadnieniu werdyktu Jury czytamy:

„Poezja Moniki Herceg to przejmujący krzyk wolności. Rodzi się z niego nowy, odważny głos młodego pokolenia. Po raz kolejny głos ten przychodzi z Bałkanów, choć tym razem nie koncentruje się na wojennej traumie, a w głównej mierze na losie kobiet. Mimo częstych odwołań do mitologii, poetycki głos Moniki Herceg nie opisuje jednak wątków mitologicznych, a raczej daje świadectwo „nawiedzenia” mocą starożytnych bogiń i bogów. Obdarzony dużą siłę emocjonalną, doskonale łączy się z wiedzą naukową, do tej pory rzadko wykorzystywaną w poezji. Warta podkreślenia jest niezwykle konsekwentna i przemyślana konstrukcja tomu poetyckiego, pozwalająca autorce stworzyć całe uniwersum, cechujące się głęboką autorefleksją nad miejscem podmiotu lirycznego i tożsamością kobiety. Poezja Moniki Herceg przywraca młodemu pokoleniu wolność do niezgody na obecny stan świata i daje temu wiarygodne świadectwo.”

Więcej o tomie: https://europejskipoetawolnosci.pl/finalist/monika-herceg-lovostaj/

Sylwetki laureatek:

MONIKA HERCEG (ur. 1990) – chorwacka poetka, scenarzystka, dramaturżka, redaktorka i aktywistka; z wykształcenia fizyczka. Jest najczęściej nagradzaną poetką młodego pokolenia w Chorwacji. Należy do międzynarodowej poetyckiej platformy Versopolis, a jej wiersze zostały przełożone na wiele języków. Prowadzi cykliczne spotkania poświęcone poezji kobiet, angażuje się także w działania na rzecz uchodźców. Jest matką dwójki dzieci, mieszka i pracuje w Zagrzebiu.

ALEKSANDRA WOJTASZEK (ur. 1991) – kroatystka, doktor literaturoznawstwa, asystentka w Instytucie Filologii Słowiańskiej UJ. Studiowała w Krakowie, Zagrzebiu i Belgradzie. Współpracuje z „Tygodnikiem Powszechnym" i „Herito", publikuje w licznych magazynach. Autorka zbioru reportaży o współczesnej Chorwacji „Fjaka" (Czarne, 2023) oraz licznych przekładów literackich. Urodziła się we Frydmanie na Spiszu, mieszka w Krakowie.

Przypominamy, że w tej edycji do finału zakwalifikowało się sześć tomów:

- Darko Cvijetić „Śnieg robił wszystko, żeby nie spaść", przekład z jęz. chorwackiego Miłosz Waligórski
- Miriam Van hee „Utrata czasu. Wiersze z lat 1996-2022", przekład z jęz. niderlandzkiego Jerzy Koch
  Anja Erämaja „Zapiski śpiewaczki", przekład z jęz. fińskiego Katarzyna Szal
  Monika Herceg „Okres ochronny.", przekład z jęz. chorwackiego Aleksandra Wojtaszek
  Mireła Iwanowa „Siedem. Wiersze z biografiami", przekład z jęz. bułgarskiego Magdalena Pytlak
  Arvis Viguls „Pchli cyrk. Poezja 2017–2020", przekład z jęz. łotewskiego Piotr Ruciński
- *Więcej o finalistach i finalistkach edycji 2024 https://europejskipoetawolnosci.pl/finalist/?e=2024*

O Nagrodzie

Nagroda Literacka Miasta Gdańska „Europejski Poeta Wolności" przyznawana jest w trybie dwuletnim. Jej celem jest promocja zjawisk poetyckich, które posiadają wysoką wartość artystyczną i poruszają jeden z najważniejszych tematów współczesnego świata – temat wolności. W każdej edycji Nagroda przyznawana jest autorowi/autorce oraz tłumaczowi/tłumaczce wyróżnionego tomu. Nagroda posiada wymiar finansowy: uhonorowani poeci otrzymują 100 tys. zł, a tłumacze 20 tys. zł.

Więcej o Nagrodzie europejskipoetawolnosci.pl/o-nagrodzie.

Seria wydawnicza

Konkursowi towarzyszy seria wydawnicza, w ramach której publikowane są przekłady nominowanych tomów. Obecnie liczy ona niemal 60 pozycji. Tomy serii Europejski Poeta Wolności – Nominacje dostępne są stacjonarnie w Gdańsku (księgarnia IKM Nurty, Targ Rakowy 11) oraz w sprzedaży wysyłkowej.

Szczegóły https://europejskipoetawolnosci.pl/sprzedaz-tomow-serii-epw-nominacje-2024/.

Festiwal Europejski Poeta Wolności

Wręczenie tegorocznych nagród odbędzie się 19 kwietnia w siedzibie IKM (Targ Rakowy 11) podczas interdyscyplinarnego wydarzenia artystycznego. Uroczystość w reżyserii Aleksandry Jakubczak będzie częścią programu Festiwalu Europejski Poeta Wolności: w dniach 17-20 kwietnia zapraszamy do Gdańska na serię okołopoetyckich wydarzeń. Autorkami programu tegorocznego festiwalu są Magdalena Kicińska i Małgorzata Lebda.

Zapowiedź festiwalu https://europejskipoetawolnosci.pl/festiwal-epw-zapowiadamy-program/.

Patroni medialni: PISMO, Książki-Magazyn do czytania, Czas Literatury, Magazyn Prestiż, Trójmiasto.pl

---

Dotychczasowi laureaci i laureatki Nagrody:

Marianna Kijanowska „Babi Jar. Na głosy” (2022), przekład z jęz. ukraińskiego Adam Pomorski;

Luljeta Lleshanaku „Woda i węgiel” (2022), przekład z jęz. albańskiego Dorota Horodyska;

Sinéad Morrissey „O równowadze” (2020), przekład z jęz. angielskiego Magda Heydel;

Linda Vilhjálmsdóttir „Wolność” (2018), przekład z jęz. islandzkiego Jacek Godek;

Ana Blandiana „Moja ojczyzna A4” (2016), przekład z jęz. rumuńskiego Joanna Kornaś-Warwas

Dorta Jagić „Kanapa na rynku” (2014), przekład z jęz. chorwackiego Małgorzata Wierzbicka;

Durs Grünbein „Mizantrop na Capri” (2012), przekład z jęz. niemieckiego Tomasz Kopacki;

Uładzimir Arłow „Prom przez kanał La Manche” (2010), przekład z jęz. białoruskiego Adam Pomorski.

Więcej o laureatach i laureatkach europejskipoetawolnosci.pl/laureaci.

Fundatorem Nagrody Literackiej „Europejski Poeta Wolności” jest Miasto Gdańsk.

Organizatorem Festiwalu i Nagrody jest Instytut Kultury Miejskiej www.ikm.gda.pl.

Słowa kluczowe: poezja współczesna, nagroda literacka, Europejski Poeta Wolności